

ПОТЕРПІЛИЙ ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ:

→ з'являтися за викликом особи, яка провадить дізнання, слідчого, прокурора і суду;

→ давати правдиві показання про обставини, які підлягають встановленню у кримінальній справі, в тому числі про факти, що характеризують особу обвинуваченого або підозрюваного, та його взаємовідносини з ними;

→ не розголошувати без дозволу слідчого або прокурора даних досудового слідства;

→ виконувати інші обов'язки, що передбачені Кримінально-процесуальним кодексом України.

(відповідно до вимог ст.ст. 121, 166, 171, Кримінально-процесуального кодексу України)

ЧИ МОЖЕ ПОТЕРПІЛИЙ МАТИ СВОГО ПРЕДСТАВНИКА?

Потерпілий від злочину може мати представника, який користується усіма процесуальними правами потерпілого. Представником може бути адвокат, близький родич (батьки, дружина, діти, рідні брати і сестри, дід, баба, онуки), законні представники (батьки, опікуни, піклувальники), а також інші особи, які призначаються постановою особи, яка провадить дізнання, слідчого, судді або за ухвалою суду.

Потерпілий може обрати собі представника особисто, керуючись будь-якими мотивами, не пояснюючи їх іншим. Якщо особа бажає отримати кваліфіковану правову допомогу, то доцільно обирати адвоката чи іншого юриста. Якщо ж особа вважає, що може сама вдало реалізувати свої права і представляти їх у суді, то вона може і не скористатися правом на представника.

(відповідно до вимог ст. 52 Кримінально-процесуального кодексу України)

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

Портал Судова влада України
Державна судова адміністрація
України

www.court.gov.ua

Генеральна прокуратура
України

www.gp.gov.ua

Міністерство внутрішніх справ
України

www.mvs.gov.ua

Верховний суд України

www.scourt.gov.ua

Законодавство України

www.rada.gov.ua

Єдиний державний реєстр
судових рішень

www.reyestr.court.gov.ua

Проект USAID «Україна:
верховенство права»

www.ukrainerol.org.ua

Пам'ятайте, перед вчиненням будь-яких значущих юридичних дій варто отримати консультацію юриста.

Брошури, буклети та відеоролики про судову систему України підготовлені та видані за підтримки Проекту USAID «Україна: верховенство права» у співпраці з Радою суддів України та Державною судовою адміністрацією України.

оновлене видання

ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ ПОТЕРПІЛОМУ?

“

Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю”

(ст. 59 Конституції України)

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ВИ СТАЛИ ЖЕРТВОЮ ЗЛОЧИНУ?

Якщо Ви стали жертвою злочину або Вам відомо про факт його вчинення, слід негайно повідомити про це правоохоронним органам. Із заявою чи повідомленням про злочин можна звернутися до найближчого органу внутрішніх справ (наприклад, дільничного інспектора міліції), іншого органу дізнання чи слідства (зокрема, податкової міліції, Служби безпеки), прокуратури.

Звернення (заяви і повідомлення) можна оформити письмово або зробити усно (наприклад, **телефоном 102**). Із такими зверненнями також мають право звертатися особи, які затримали підозрюваного на місці вчинення діяння.

Переконайтеся у тому, що Ваше звернення прийнято і зареєстровано (на Ваше прохання Вам повинні видати відповідну довідку).

Відповідно до вимог ст. 97 Кримінально-процесуального кодексу України, за заявою або повідомленням про злочин не пізніше триденного строку (а у разі необхідності проведення перевірки – протягом десяти днів) має бути прийнято одне із таких рішень:

- порушити кримінальну справу
- відмовити в порушенні кримінальної справи
- направити заяву або повідомлення за належністю

Відмова в порушенні кримінальної справи означає, що обставини вчинення протиправного, на Ваш погляд, діяння не будуть розслідуватися.

УВАГА! Загальноприйнятою є практика після порушення кримінальної справи залучати особу, якій заподіяно злочинною шкодою, в якості свідка і лише згодом – в якості потерпілого. Тому Вам слід бути пильними з тим, аби особа, яка провадить дізнання, слідчий не зволікали з винесенням постанови про визнання Вас потерпілим.

Вас мають повідомити про прийняте рішення шляхом направлення його копії. Постанову про відмову в порушенні кримінальної справи може бути оскаржено до прокурора або суду, за місцезнаходженням органу або роботи особи, яка її винесла. (статті 236, 236-1 Кримінально-процесуального кодексу України)

Для визнання особи потерпілою потрібно прийняття постанови особою, яка провадить дізнання, слідчим або ухвали суду про визнання конкретної особи потерпілою. Саме з цього моменту потерпілий набуває усіх прав і обов'язків у кримінальному процесі.

ХТО ВВАЖАЄТЬСЯ ПОТЕРПІЛИМ У ЗЛОЧИНІ?

Потерпілий, як учасник кримінального процесу, – це фізична особа, якій злочином заподіяно:

- моральну шкоду – фізичний біль та страждання, душевні страждання;
- фізичну шкоду – шкоду життю або здоров'ю;
- майнову шкоду – зменшення або знищення майнових благ, яке можна виразити у грошах.

Потерпілий має особливий процесуальний статус – сукупність прав та обов'язків. Такий статус особа може набути лише після того, як була порушена кримінальна справа і лише на підставі постанови особи, яка провадить дізнання, слідчого або ухвали суду про визнання особи потерпілою.

“*Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним”*

(ст. 41 Конституції України)

Вчинення більшості злочинів (вбивство, тілесні ушкодження, крадіжка тощо) посягають саме на ці соціальні цінності.

ПОТЕРПІЛИЙ МАЄ ПРАВО:

- давати показання у справі;
- подавати докази;
- заявляти усні та письмові клопотання особі, яка провадить дізнання, слідчому або суду;
- знайомитися з усіма матеріалами справи з моменту закінчення досудового слідства, а у справах, в яких досудове слідство не провадилося, — після призначення справи до судового розгляду;
- брати участь у судовому розгляді;
- заявляти відводи;
- подавати скарги на дії особи, яка провадить дізнання, слідчого, прокурора і суду, а також подавати скарги на вирок або ухвали суду і постанови судді;
- на забезпечення безпеки;
- заявляти цивільний позов про відшкодування завданої матеріальної та моральної шкоди, заподіяної злочинцем;
- реалізовувати свої права через свого представника, яким може бути адвокат, фахівець в галузі права, а також інші особи;
- на вчинення інших дій. Перелік прав не є вичерпним.